

درآمدی بر
تاریخ روان شناسی
(ویراست ششم)

تألیف :
بی. آر. هرگنهان

ترجمه :
یحیی سید محمدی

نشر ارسباران

B. R. Hergenhahn

بی. آر. هرگنهان

تاریخ روان‌شناسی (ویراست ششم) / تألیف : بی. آر. هرگنهان (۲۰۰۹)؛ ترجمه : یحیی سیدمحمدی. - تهران: نشر ارسباران، ۱۳۸۹.

[بیست و هشت]، ۸۶۸ ص: جدول، مصور.

ISBN : 978 - 964 - 6389 - 69 - 4

فهرست‌نویسی براساس اطلاعات فیبا.

An Introduction to the History of Psychology, 6th ed, (c 2009)

عنوان اصلی:

موضوع: تاریخ روان‌شناسی -- روان‌شناسی -- تاریخ

رده‌بندی کنگره: BF ۸۱ / ۵۴ د ۴ ۱۳۸۹

رده‌بندی دیویی: ۱۵۰/۱۹

شماره کتابشناسی ملی: ۱۹۹۴۱۸۸

کلیه حقوق قانونی و شرعی برای ناشر محفوظ است. تکثیر تماماً یا قسمتی از این اثر به صورت حرفه‌ای و چاپ مجدد، چاپ افست، پلی‌کپی، فتوکپی و انواع دیگر چاپ ممنوع است. نقل مطالب به صورت معمول در مقاله‌های تحقیقاتی با ذکر نام کامل ناشر و کتاب آزاد است. متخلفان به موجب بند ۵ از ماده ۲ قانون حمایت از مؤلفان، مصنفان و هنرمندان، تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

پست الکترونیکی

gr-panahi@yahoo.com

ارساباران
نشر ارسباران

آدرس اینترنتی

www.arasbaran pub.com

تاریخ روان‌شناسی (ویراست ششم، ۲۰۰۹)

تألیف : بی. آر. هرگنهان

ترجمه : یحیی سیدمحمدی

ناشر : ارسباران

نوبت چاپ : اول، تابستان ۱۳۸۹

لایوگرافی، چاپ و صحافی : طیف‌نگار

شمارگان : ۲۲۰۰

تعداد صفحات : ۸۹۶

قیمت : ۱۵۰۰۰۰ ریال

ISBN : 978 - 964 - 6389 - 69 - 4

شابک : ۹۷۸ - ۹۶۴ - ۶۳۸۹ - ۶۹ - ۴

مرکز بخش: تهران - خیابان زرتشت غربی، بین خیابان پنجم و ششم، پلاک ۶۳

تلفن: ۸۸۹۷۳۳۵۸ - ۹ تلفکس: ۸۸۹۶۲۷۰۷

فهرست مطالب

پیش‌گفتار نویسنده.....	بیست و سه
پیش‌گفتار مترجم.....	بیست و هفت

* فصل ۱ : مقدمه

مشکلاتی که در نوشتن تاریخ روان‌شناسی وجود دارند.....	۲
از کجا باید شروع کرد؟.....	۲
چه چیزی را باید منظور کرد؟.....	۳
انتخاب رویکرد.....	۴
چرا باید تاریخ روان‌شناسی را مطالعه کنیم؟.....	۵
چشم‌انداز.....	۵
آگاهی عمیق‌تر.....	۶
تشخیص دادن امیال گذرا و مدهای روز.....	۶
اجتناب از تکرار کردن اشتباهات.....	۸
منبع عقاید ارزشمند.....	۸
کنجکاوی.....	۹
علم چیست؟.....	۹
ترکیب خردگرایی و تجربی‌نگری.....	۱۰
جستجو برای قوانین.....	۱۰
فرض علیت‌باوری.....	۱۲
اصلاحاتی در دیدگاه سنتی علم.....	۱۲
کارل پوپر.....	۱۲
توماس کوهن.....	۱۵
الگوها و روان‌شناسی.....	۱۷
پوپر در برابر کوهن.....	۱۸
آیا روان‌شناسی علم است؟.....	۲۰
علیت‌باوری، نامعلوم‌انگاری، و اختیارباوری.....	۲۰

۲۵	سؤال‌های مداوم در روان‌شناسی
۲۵	ماهیت انسان چیست؟
۲۵	ذهن و بدن چگونه به هم مربوط می‌شوند؟
۲۷	فطری‌نگری در برابر تجربی‌نگری
۲۸	ماشین‌انگاری در برابر زندگی‌باوری
۲۹	خردگرایی در برابر بی‌خردی
۲۹	انسان‌ها چه ارتباطی با حیوانات دارند؟
۳۰	منشأ دانش انسان چیست؟
۳۱	واقعیت عینی در برابر ذهنی
۳۲	مسئله خود
۳۲	کلیت‌باوری در برابر نسبیت‌باوری
۳۳	خلاصه
۳۵	سؤال‌هایی برای بحث
۳۷	پیشنهادهایی برای مطالعه بیشتر
۳۷	واژه‌نامه

* فصل ۲: فیلسوفان یونان باستان

۴۳	دنیای انسان‌های پیش از تمدن
۴۳	جاندارینداری و انسان‌انگاری
۴۴	جادو
۴۵	مذهب یونان باستان
۴۶	نخستین فیلسوفان
۴۶	طالِس
۴۸	آناکسیماندر
۴۸	هراکلیتوس
۴۹	پارمنیدس
۵۰	فیثاغورث
۵۳	امپدوکلس
۵۵	آناکساگوراس
۵۶	دموکریتوس
۵۷	طب یونان باستان
۵۸	آلکمیون
۵۹	بقراط
۶۲	نسبیت واقعیت
۶۲	پروتاگوراس
۶۴	گورگیاس

۶۵	کسنوفان
۶۶	سقراط
۶۹	افلاطون
۶۹	نظریه صورت‌ها یا ایده‌ها
۷۰	قیاس خط تقسیم‌شده
۷۱	تمثیل غار
۷۲	نظریه خاطره‌بردازی دانش
۷۲	ماهیت روح
۷۴	خواب و خواب دیدن
۷۴	میراث افلاطون
۷۵	ارسطو
۷۶	تفاوت اصلی بین افلاطون و ارسطو
۷۸	علیت و غایت‌شناسی
۷۹	سلسله‌مراتب روح‌ها
۸۰	احساس
۸۰	عقل سلیم، عقل منفعل و عقل فعال
۸۲	حافظه و فراخوانی
۸۳	تخیل و رؤیا
۸۴	انگیزش و شادکامی
۸۶	هیجان‌ها و ادراک‌گزینشی
۸۷	اهمیت فلسفه یونان باستان
۸۸	خلاصه
۹۱	سؤال‌هایی برای بحث
۹۳	پیشنهادهایی برای مطالعه بیشتر
۹۳	واژه‌نامه

* فصل ۳: بعد از ارسطو: جستجو برای زندگی خوب

۹۹	شک‌گرایی و فلسفه کلی
۱۰۰	شک‌گرایی
۱۰۱	فلسفه کلی
۱۰۳	فلسفه اپیکور و فلسفه رواقی
۱۰۴	فلسفه اپیکور
۱۰۵	فلسفه رواقی
۱۰۷	مکتب نوافلاطونی
۱۰۸	فیلن
۱۰۹	فلوطین

۱۱۰	تأکید بر روح
۱۱۱	حضرت عیسی
۱۱۲	سنت پل
۱۱۵	امپراطور کنستانتین (قسطنطین)
۱۱۷	سنت اوگوستین
۱۲۱	دوران تاریکی
۱۲۳	تأثیرات اسلامی و یهودی
۱۲۳	ابوعلی سینا
۱۲۵	ابن رشد
۱۲۶	ابن میمون
۱۲۷	مصالحة ایمان مسیحی و عقل
۱۲۷	سنت آنسلم
۱۲۸	پیتر لومبارد
۱۲۸	فلسفه اسکولاستیک
۱۲۸	پیتر آبلارد
۱۳۲	سنت آلبرتوس ماگنوس
۱۳۳	سنت توماس آکیناس
۱۳۵	نقاط ضعف فلسفه اسکولاستیک
۱۳۶	ویلیام اوکام: نقطه عطف
۱۳۷	روح زمانه قبل از رنسانس
۱۳۸	خلاصه
۱۴۰	سؤال‌هایی برای بحث
۱۴۱	پیشنهادهایی برای مطالعه بیشتر
۱۴۲	واژه‌نامه

* فصل ۴: مراحل آغازین علم و فلسفه نوین

۱۴۵	انسان‌گرایی رنسانس
۱۴۵	موضوعات عمده
۱۴۷	فرانسیسکو پترارک
۱۴۷	جیووانی بیکو
۱۴۸	دسیدریوس اراسموس
۱۴۹	مارتین لوتر
۱۵۳	میشل مونتی
۱۵۵	بطلمیموس، کوپرنیک، کپلر، و گالیله
۱۵۵	نیکولاس کوپرنیک
۱۵۸	یوهانس کپلر

۱۵۹	گاليله
۱۶۳	اسحاق نيوتن
۱۶۵	اصول علم نيوتوني
۱۶۶	فرانسیس بیکن
۱۶۷	علم به شیوه بیکن
۱۶۹	علم باید اطلاعات مفید تأمین کند
۱۷۰	رنه دکارت
۱۷۱	جستجوی دکارت برای واقعیت فلسفی
۱۷۳	اندیشه‌های فطری
۱۷۴	بازتاب
۱۷۶	توضیح دکارت در مورد خواب و رؤیا
۱۷۶	تعامل ذهن - بدن
۱۷۷	خدمات دکارت به روان‌شناسی
۱۷۸	سرنوشت دکارت
۱۷۹	خلاصه
۱۸۰	سؤال‌هایی برای بحث
۱۸۱	پیشنهادهایی برای مطالعه بیشتر
۱۸۲	واژه‌نامه

★ فصل ۵: تجربی‌نگری، حسی‌نگری، و اثبات‌گرایی

۱۸۶	تجربی‌نگری بریتانیایی
۱۸۷	توماس هابز
۱۹۱	جان لاک
۱۹۸	جورج برکلی
۲۰۳	دیوید هیوم
۲۱۰	دیوید هارتلی
۲۱۴	جیمز میل
۲۱۶	جان استوارت میل
۲۲۰	الکساندر بین
۲۲۵	حسی‌نگری فرانسوی
۲۲۶	پیر گاسندی
۲۲۷	جولین د لامتری
۲۲۹	ایتین بونوت د کوندیلاک
۲۳۱	اثبات‌گرایی
۲۳۲	اوگوست کنت
۲۳۵	نوع دوم اثبات‌گرایی

۲۳۶	خلاصه
۲۳۹	سؤال‌هایی برای بحث
۲۴۱	پیشنهادهایی برای مطالعه بیشتر
۲۴۲	واژه‌نامه

* فصل ۶: خردگرایی

۲۴۷	باروخ اسپینوزا
۲۴۸	ماهیت خدا
۲۴۹	رابطه ذهن - بدن
۲۵۰	انکار اراده آزاد
۲۵۱	خودیایی به عنوان انگیزه اصلی
۲۵۱	هیجان‌ها و هوس‌ها
۲۵۲	تأثیر اسپینوزا
۲۵۳	نیکولاس مالبرانش
۲۵۴	گاتفرید ویلهلم فن لایبنیتس
۲۵۴	مخالفت با لاک
۲۵۵	مونا‌دشناسی
۲۵۶	رابطه ذهن - بدن
۲۵۷	ادراک هشیار و ناهشیار
۲۵۹	توماس رید
۲۶۰	عقل سلیم
۲۶۰	واقع‌گرایی مستقیم
۲۶۰	روان‌شناسی قوای ذهنی
۲۶۱	امانوئل کانت
۲۶۲	مقولات فکر
۲۶۳	علت‌های تجربه ذهنی
۲۶۵	امر مطلق
۲۶۶	تأثیر کانت
۲۶۷	یوهان فریدریش هربارت
۲۶۸	روان‌شناسی به عنوان علم
۲۶۸	مکانیسم روانی
۲۶۹	نوده دریافتی
۲۷۰	روان‌شناسی تربیتی
۲۷۱	تأثیر هربارت
۲۷۱	گنورگ ویلهلم فردریش هگل
۲۷۲	وجود مطلق

۲۷۳	فرایند دیالکتیک
۲۷۴	تأثیر هگل
۲۷۵	خلاصه
۲۷۷	سؤال‌هایی برای بحث
۲۷۹	واژه‌نامه

✱ فصل ۷: رُمانتیسم و وجودنگری

۲۸۴	رُمانتیسم
۲۸۵	ژان - ژاک روسو
۲۸۹	یوهان ولفگانگ فُن گوته
۲۹۱	آرتور شوپنهاور
۲۹۵	وجودنگری
۲۹۶	سورن کی‌یرکگارد
۳۰۰	فریدریش ویلهلم نیچه
۳۰۵	کی‌یرکگارد و نیچه
۳۰۶	خلاصه
۳۰۷	سؤال‌هایی برای بحث
۳۰۸	پیشنهادهایی برای مطالعه بیشتر
۳۰۹	واژه‌نامه

✱ فصل ۸: تحولات اولیه در فیزیولوژی و پیدایش روان‌شناسی تجربی

۳۱۱	تفاوت‌های فردی
۳۱۲	اختلاف بین واقعیت عینی و ذهنی
۳۱۳	قانون بل - مازندی
۳۱۵	عقیده انرژی‌های عصب خاص
۳۱۵	یوهانس مولر
۳۱۷	هرمن فن هلمهولتز
۳۱۷	موضع هلمهولتز علیه زندگی‌باوری
۳۱۸	اصل بقای انرژی
۳۱۹	سرعت انتقال عصبی
۳۲۰	نظریه ادراک
۳۲۱	نظریه رنگ‌بینی
۳۲۲	نظریه ادراک شنیداری
۳۲۳	نظریه علایم
۳۲۳	خدمات هلمهولتز
۳۲۴	اوالد هرینگ

۳۲۵	ادراک فضایی
۳۲۵	نظریه رنگ بینی
۳۲۶	کریستین آلد - فرانکلین
۳۲۸	پژوهش اولیه درباره عملکرد مغز
۳۲۸	فرنولوژی (جمجمه‌شناسی روانی)
۳۳۲	پیر فلورنز
۳۳۳	پل بروکا
۳۳۵	گوستاو فریش، ادوارد هیتزیک، و دیوید فرییر
۳۳۶	پیدایش روان‌شناسی تجربی
۳۳۷	ارنست هینریش ویر
۳۳۹	گوستاو تئودور فخنر
۳۴۳	خلاصه
۳۴۵	سؤال‌هایی برای بحث
۳۴۶	پیشنهادهایی برای مطالعه بیشتر
۳۴۷	واژه‌نامه

فصل ۹: اراده‌گرایی، ساخت‌گرایی، و رویکردهای اولیه دیگر به روان‌شناسی

۳۵۱	اراده‌گرایی
۳۵۱	ویلهلم ماکسیمیلیان وونت
۳۵۴	هدف‌های روان‌شناسی
۳۵۵	استفاده وونت از درون‌نگری
۳۵۶	عناصر فکر
۳۵۶	ادراک، دریافت، و ترکیب خلاق
۳۵۸	زمان‌سنجی ذهنی
۳۵۹	علیت روان‌شناختی در برابر مادی
۳۶۰	روان‌شناسی گروهی یا فرهنگی
۳۶۱	ادوارد برادفورد تیچنر
۳۶۳	رابطه متناقض تیچنر با روان‌شناسان زن
۳۶۵	هدف‌های روان‌شناسی
۳۶۵	استفاده تیچنر از درون‌نگری
۳۶۶	عناصر ذهن
۳۶۷	قانون ترکیب
۳۶۷	ارتباط‌های عصب شناختی رویدادهای ذهنی
۳۶۷	زوال ساخت‌گرایی
۳۶۹	رویکردهای اولیه دیگر به روان‌شناسی
۳۶۹	فرانز کلمنز برنتانو

۳۷۱	کارل اشتومف
۳۷۳	ادموند هاسرل
۳۷۵	اوزوالد کولیه
۳۷۷	هانس ویهنگر
۳۷۸	هرمن ایننگهاوس
۳۸۰	خلاصه
۳۸۳	سؤال‌هایی برای بحث
۳۸۴	پیشنهادهایی برای مطالعه بیشتر
۳۸۴	واژه‌نامه

فصل ۱۰: تأثیر داروین و پیدایش روان‌آزمایی

۳۸۷	نظریه تکامل قبل از داروین
۳۸۸	ژان لامارک
۳۸۹	هربرت اسپنسر
۳۹۲	چارلز داروین
۳۹۳	سفر بیگل
۳۹۴	برگشت به انگلستان
۳۹۵	نظریه تکامل داروین
۳۹۷	تأثیر داروین
۳۹۸	سر فرانسیس گالتون
۴۰۰	اندازه‌گیری هوش
۴۰۲	آزمون تداعی واژگان
۴۰۲	تصویرسازی ذهنی
۴۰۲	انسان‌سنجی جسمانی
۴۰۴	مفهوم همبستگی
۴۰۴	خدمات گالتون به روان‌شناسی
۴۰۵	هوش‌آزمایی پس از گالتون
۴۰۵	جیمز مک کین کتل
۴۰۷	آلفرد بینه
۴۱۳	چارلز اسپیرمن و مفهوم هوش عمومی
۴۱۵	سیریل برت
۴۱۶	مقیاس بینه - سیمون در ایالات متحده
۴۱۶	هنری هربرت گودارد
۴۱۸	لوئیز مدیسون ترمن
۴۲۲	هوش‌آزمایی در ارتش
۴۲۲	رابرت ام. یرکز

۴۲۴	خلاصه
۴۲۷	سؤال‌هایی برای بحث
۴۲۸	پیشنهادهایی برای مطالعه بیشتر
۴۲۸	واژه‌نامه

✱ فصل ۱۱: کارکردگرایی

۴۳۱	ویژگی‌های روان‌شناسی کارکردگرا
۴۳۲	ویلیام جیمز
۴۳۴	بحران جیمز
۴۳۵	مخالفت با رویکرد وونت به روان‌شناسی
۴۳۶	جویبار هشیاری
۴۳۶	عادت‌ها و غرایز
۴۳۷	خود
۴۳۸	هیجان‌ها
۴۳۹	اراده آزاد
۴۳۹	عمل‌گرایی
۴۴۰	خدمات جیمز به روان‌شناسی
۴۴۱	هوگو مونستربرگ
۴۴۳	روان‌شناسی کاربردی مونستربرگ
۴۴۵	سرنوشت مونستربرگ
۴۴۶	ماری ویتون کالکینز
۴۴۹	گراتویل استانلی هال
۴۵۰	ریاست دانشگاه کلارک
۴۵۱	نظریه پیدایش دوباره
۴۵۲	شاهکار هال
۴۵۲	تغییر عقیده دینی
۴۵۳	والایش
۴۵۳	مخالفت هال با آموزش مختلط
۴۵۴	روان‌شناسی در دانشگاه کلارک
۴۵۴	کارکردگرایی در دانشگاه شیکاگو
۴۵۴	جان دیویی
۴۵۷	جیمز رولند انجل
۴۵۸	هاروی کار
۴۶۰	کارکردگرایی در دانشگاه کلمبیا
۴۶۰	جیمز مک کین کتل
۴۶۱	رابرت یسینز وودوُرت

۴۶۲	ادوارد لی نرنداک
۴۶۹	سرنوشت کارکردگرایی
۴۷۰	خلاصه
۴۷۳	سؤال‌هایی برای بحث
۴۷۴	پیشنهادهایی برای مطالعه بیشتر
۴۷۵	واژه‌نامه

* فصل ۱۲: رفتارگرایی

۴۷۹	پیشینه رفتارگرایی
۴۸۰	روان‌شناسی عینی روسی
۴۸۰	ایوان ام. سجنف
۴۸۲	ایوان پتروویچ باولف
۴۹۰	ولادیمیر ام. بختریف
۴۹۲	جان بی. واتسون و رفتارگرایی
۴۹۲	زندگی بزرگسالی واتسون
۵۰۰	روان‌شناسی عینی واتسون
۵۰۹	تأثیر واتسون
۵۱۰	ویلیام مک‌دوگال: نوع دیگری از رفتارگرایی
۵۱۱	تعریف روان‌شناسی
۵۱۱	رفتار هدفمند
۵۱۲	اهمیت غرایز
۵۱۴	خلاصه
۵۱۶	سؤال‌هایی برای بحث
۵۱۸	پیشنهادهایی برای مطالعه بیشتر
۵۱۸	واژه‌نامه

* فصل ۱۳: نوررفتارگرایی

۵۲۱	اثبات‌گرایی
۵۲۲	اثبات‌گرایی منطقی
۵۲۳	عملیاتی‌نگری
۵۲۴	فیزیک‌باوری
۵۲۴	نوررفتارگرایی
۵۲۵	ادوارد چیس تولمن
۵۲۷	رفتارگرایی هدفمند
۵۲۸	استفاده تولمن از موش‌ها
۵۲۹	استفاده از متغیرهای رابط

۵۳۱	موضع تولمن درباره تقویت.
۵۳۱	یادگیری در برابر عملکرد
۵۳۲	تأثیر تولمن
۵۳۴	کلارک لئونارد هال
۵۳۷	نظریه فرضی - قیاسی هال
۵۳۸	تقویت
۵۳۸	توان واکنش
۵۳۸	نظریه هال در مجموع
۵۳۸	تأثیر هال
۵۴۰	ادوین ری گاتری
۵۴۱	تنها قانون یادگیری
۵۴۱	یادگیری یک کوششی
۵۴۲	چرا تمرین عملکرد را بهتر می‌کند
۵۴۲	ماهیت تقویت
۵۴۳	فراموشی
۵۴۴	ترک کردن عادت‌ها
۵۴۴	تنبيه
۵۴۴	سابق‌ها و قصدها
۵۴۵	رسمی کردن نظریه گاتری
۵۴۶	بی. اف. اسکینر
۵۴۸	اثبات‌گرایی اسکینر
۵۴۹	تحلیل کارکردی رفتار
۵۵۰	رفتار کنشگر
۵۵۱	ماهیت تقویت
۵۵۱	اهمیت محیط
۵۵۲	کنترل مثبت رفتار
۵۵۳	نگرش اسکینر نسبت به نظریه
۵۵۴	کاربردهای اصول اسکینر
۵۵۶	رفتارگرایی در حال حاضر
۵۵۷	خلاصه
۵۶۰	سؤال‌هایی برای بحث
۵۶۱	پیشنهادهایی برای مطالعه بیشتر
۵۶۲	واژه‌نامه

* فصل ۱۴: روان‌شناسی گشتالت

۵۶۶	پیشینیان روان‌شناسی گشتالت
-----	----------------------------

۵۶۶	امانوئل کانت
۵۶۶	ارنست ماک
۵۶۷	کریستین فن اهرنفلس
۵۶۷	ویلیام جیمز
۵۶۸	روان‌شناسی عمل‌نگر
۵۶۸	تحولات در فیزیک
۵۶۸	بنیان‌گذاری روان‌شناسی گشتالت
۵۶۹	مکس ورتهایمر
۵۷۱	کورت کافکا
۵۷۱	ولفگانگ کهلر
۵۷۴	هم‌ریختی و قانون طرح‌گرایی
۵۷۵	کاربرد نظریه میدانی
۵۷۵	هم‌ریختی روانی - جسمانی
۵۷۶	مخالفت با فرضیه ثبات
۵۷۷	قانون طرح‌گرایی
۵۷۷	ثبات‌های ادراکی
۵۷۸	گشتالت‌های ادراکی
۵۷۸	رابطه شکل - زمینه
۵۷۸	اصول گشتالتی سازمان ادراکی
۵۸۱	واقعیت ذهنی و عینی
۵۸۲	توجه گشتالتی یادگیری
۵۸۲	یادگیری بینشی
۵۸۵	جابجایی
۵۸۵	تفکر بارآور
۵۸۷	حافظه
۵۸۷	فرایندها، ردها، و سیستم‌های حافظه
۵۸۸	نظریه میدانی لوین
۵۸۹	برداشت ارسطویی در برابر گالیله‌ای از علم
۵۹۰	فضای زندگی
۵۹۱	انگیزش
۵۹۲	تعارض
۵۹۳	پوشش‌های گروهی
۵۹۴	تأثیر روان‌شناسی گشتالت
۵۹۵	خلاصه
۵۹۷	سؤال‌هایی برای بحث
۵۹۸	پیشنادهایی برای مطالعه بیشتر
۵۹۸	واژه‌نامه

✱ فصل ۱۵: تشخیص، توجیه و درمان اولیه بیماری روانی

۶۰۱	بیماری روانی چیست؟
۶۰۱	رفتار زبان‌بخش
۶۰۲	افکار و ادراک‌های غیرواقعی
۶۰۲	هیجان‌های نامناسب
۶۰۲	رفتار غیرقابل پیش‌بینی
۶۰۳	توجیهات اولیه در مورد بیماری روانی
۶۰۳	توجیهات زیستی
۶۰۳	توجیهات روان‌شناختی
۶۰۴	توجیهات فوق‌طبیعی
۶۰۴	رویکردهای اولیه به درمان بیماری روانی
۶۰۴	رویکردهای روان‌شناختی
۶۰۵	رویکرد فوق‌طبیعی
۶۰۷	رویکرد زیستی
۶۰۸	برگشت به رویکرد فوق‌طبیعی
۶۰۹	تعقیب جادوگران
۶۱۰	بهبود تدریجی در درمان بیماری روانی
۶۱۲	فیلوپ پینل
۶۱۴	بنجامین راش
۶۱۵	دورونی لیند دیکس
۶۱۶	امیل کریپلین
۶۱۸	لایتنر وینتر
۶۱۹	تنش بین مدل‌های روان‌شناختی و پزشکی بیماری روانی
۶۲۲	استفاده از هیپنوتیزم
۶۲۲	فرانز آنتون مسمر
۶۲۵	مارکیز پویسگر
۶۲۶	جان الیوتسون، جیمز اسدیل و جیمز برید
۶۲۷	مکتب نانسی
۶۲۸	توجیه هیپنوتیزم و هیستری توسط شارکو
۶۳۱	خلاصه
۶۳۳	سؤالاتی برای بحث
۶۳۴	پیشنهادهایی برای مطالعه بیشتر
۶۳۴	واژه‌نامه

✱ فصل ۱۶: روان‌کاوی

۶۳۸	پیشینیان شکل‌گیری روان‌کاوی
-----	-----------------------------

۶۴۰	زیگموند فروید
۶۴۳	واقعه ککائین
۶۴۴	تأثیرات اولیه بر شکل‌گیری روان‌کاوی
۶۴۴	زوف بروئر و مورد آنا او
۶۴۷	ملاقات فروید با شارکو
۶۴۹	تولد تداعی آزاد
۶۵۰	مطالعاتی درباره هیستری
۶۵۱	طرحی برای روان‌شناسی علمی
۶۵۱	نظریه اغوا
۶۵۳	خودکاوی فروید
۶۵۳	تحلیل رؤیاها
۶۵۵	عقده ادیب
۶۵۷	آسیب‌شناسی روانی زندگی روزمره
۶۵۸	شوخی
۶۵۹	سفر فروید به ایالات متحده
۶۶۰	مروری بر عناصر بنیادی نظریه شخصیت فروید
۶۶۰	نهاد، خود، و فراخود
۶۶۴	اضطراب و مکانیزم‌های دفاعی خود
۶۶۶	مراحل رشد روانی - جنسی
۶۶۹	نظر فروید درباره ماهیت انسان
۶۷۰	سرنوشت فروید
۶۷۱	تجدیدنظریه‌هایی در اسطوره فروید
۶۷۲	واقعیت خاطرات سرکوب‌شده
۶۷۳	ارزیابی نظریه فروید
۶۷۳	انتقادات
۶۷۵	خدمات
۶۷۵	خلاصه
۶۷۸	سؤال‌هایی برای بحث
۶۸۰	پیشنهادهایی برای مطالعه بیشتر
۶۸۰	واژه‌نامه

فصل ۱۷: نخستین گزینه‌ها برای روان‌کاوی *

۶۸۳	آنا فروید
۶۸۴	دیدگاه‌های متضاد آنا فروید و ملانی کلین درباره روان‌کاوی کودک
۶۸۵	روان‌شناسی خود
۶۸۶	کارل یونگ

۶۸۷	لیبیدو
۶۸۸	خود
۶۸۸	ناهشیار شخصی
۶۸۸	ناهشیار جمعی و کهن‌الگوها
۶۹۰	نگرش‌ها
۶۹۰	علیت، غایت‌شناسی، و همزمانی
۶۹۱	رویاها
۶۹۱	اهمیت میان‌سالی
۶۹۲	انتقادات و خدمات
۶۹۲	آلفرد آدلر
۶۹۴	حقارت عضوی و جبران
۶۹۴	احساس‌های حقارت
۶۹۵	جهان‌بینی‌ها، اهداف خیالی، و سبک‌های زندگی
۶۹۶	خودِ خلاق
۶۹۶	کارن هورنای
۶۹۸	اختلاف کلی با نظریه فروید
۶۹۸	خصوصیت بنیادی و اضطراب بنیادی
۶۹۹	سازگاری با اضطراب بنیادی
۶۹۹	روان‌شناسی زنانه
۷۰۱	خلاصه
۷۰۳	سؤال‌هایی برای بحث
۷۰۴	پیشنهادهایی برای مطالعه بیشتر
۷۰۴	واژه‌نامه

✱ فصل ۱۸: روان‌شناسی انسان‌گرا (نیروی سوم)

۷۰۷	ذهن، بدن، و روح
۷۰۸	پیشینیان روان‌شناسی نیروی سوم
۷۱۰	پدیدارشناسی
۷۱۱	روان‌شناسی وجودی
۷۱۱	مارتین هایدگر
۷۱۴	لودویگ بینزوانگر
۷۱۶	رولو می
۷۱۹	جورج کلی
۷۲۴	روان‌شناسی انسان‌گرا
۷۲۴	آبراهام مزلو
۷۳۳	کارل راجرز

۷۳۹	مقایسه روان‌شناسی وجودی و انسان‌گرا
۷۴۱	ارزیابی
۷۴۱	انتقادات
۷۴۲	خدمات
۷۴۴	خلاصه
۷۴۸	سؤال‌هایی برای بحث
۷۴۹	پیشنادهایی برای مطالعه بیشتر
۷۴۹	واژه‌نامه

* فصل ۱۹: روان‌شناسی زیست‌شناختی

۷۵۳	کارل اسپنسر لثلی
۷۵۴	عمل کلی و هم‌توانی
۷۵۵	جستجو برای ردّ عصبی
۷۵۶	دونالد اولدینگ هب
۷۵۷	مجموعه‌های سلولی و زنجیره‌های مرحله‌ای
۷۵۹	راجر ولکات اسپری
۷۵۹	آمادگی دوباره مخ
۷۶۱	علم وراثت رفتاری
۷۶۱	کردارشناسی
۷۶۳	زیست‌شناسی اجتماعی
۷۶۵	تأثیر نوم جامسکی
۷۶۶	بدر رفتاری ارگانیزم‌ها
۷۶۷	تأثیرات وراثت بر هوش و شخصیت
۷۶۹	خلاصه
۷۷۰	سؤال‌هایی برای بحث
۷۷۱	پیشنادهایی برای مطالعه بیشتر
۷۷۲	واژه‌نامه

* فصل ۲۰: روان‌شناسی شناختی

۷۷۴	تحولات قبل از سال ۱۹۵۰
۷۷۶	تحولات در دهه ۱۹۵۰
۷۷۸	تحولات بعد از دهه ۱۹۵۰
۷۸۱	هوش مصنوعی
۷۸۱	آزمون تورینگ
۷۸۲	هوش مصنوعی ضعیف در برابر قوی
۷۸۲	استدلال سیرل علیه هوش مصنوعی قوی

۷۸۴	آیا انسان‌ها ماشین هستند؟
۷۸۵	روان‌شناسی پردازش اطلاعات
۷۸۷	برگشت به روان‌شناسی قوای ذهنی
۷۸۸	برگشت مسئله ذهن - بدن
۷۸۹	پیوندگرایی جدید
۷۸۹	پیشگامان
۷۹۰	شبکه‌های عصبی
۷۹۲	خلاصه
۷۹۴	سؤال‌هایی برای بحث
۷۹۵	پیشنهادهایی برای مطالعه بیشتر
۷۹۵	واژه‌نامه

✱ فصل ۲۱: روان‌شناسی امروزی

۷۹۷	تنوع روان‌شناسی امروزی
۷۹۸	بخش‌های انجمن روان‌شناسی آمریکا
۸۰۱	تنش بین روان‌شناسی ناب، علمی و روان‌شناسی کاربردی
۸۰۶	مجادله درباره آموزش دادن به روان‌شناسان بالینی
۸۰۷	پست مدرنیسم
۸۰۸	لودویگ ویتگنشتاین
۸۱۰	آیا چیز تازه‌ای در روان‌شناسی وجود دارد؟
۸۱۱	خلاصه
۸۱۳	سؤال‌هایی برای بحث
۸۱۴	پیشنهادهایی برای مطالعه بیشتر
۸۱۴	واژه‌نامه
۸۱۵	پیوست: افراد و رویدادهای مهم در تاریخ روان‌شناسی
۸۳۱	منابع و مآخذ

پیش‌گفتار نویسنده

مانند پنج ویراست اول درآمدی بر تاریخ روان‌شناسی، هدف اصلی ویراست ششم این است که مرور جامعی بر تاریخ روان‌شناسی در اختیار دانشجویان قرار داده شود. این هدف با نشان دادن این موضوع تحقق می‌یابد که بیشتر مسائلی که روان‌شناسان امروزی به آنها می‌پردازند، جلوه‌هایی از موضوعاتی هستند که صدها یا حتی هزاران سال، بخشی از روان‌شناسی بوده‌اند.

علاوه بر به روز کردن پیشنهادهایی برای مطالعه بیشتر، تغییرات عمده‌ای که در این ویراست صورت گرفته‌اند، موارد زیر را در بر دارند:

■ فصل ۱: بخش‌هایی که لزوم استفاده از تاریخ باوری و حال‌گرایی در گزارش دادن تاریخ را توصیف می‌کنند، بخش‌های مربوط به تاریخ به عنوان منبع ارزشمند عقاید، و بخش‌هایی که به توصیف «هرج و مرج طلبی» فی‌یریند^۱ در مورد علم مربوط می‌شوند، گسترش یافته‌اند.

■ فصل ۲: شواهدی ارائه شده‌اند مبنی بر اینکه سوگند بقراطی در اصل فیثاغورثی بوده است؛ دیدگاه‌های زنون دربارۀ مذهب و شک‌گرایی گسترش یافته‌اند؛ عقاید افلاطون دربارۀ خواب و خواب دیدن اضافه شده و ارتباط آنها با دیدگاه‌های بعدی فروید مورد بحث قرار گرفته است؛ توصیف ارسطو دربارۀ آنچه بعدها تعارض‌گرایی - گرایشی نامیده شده، افزوده شده است؛ و شواهدی دربارۀ اینکه ارسطو از برده‌داری حمایت می‌کرده و باور داشته که مردان از زنان برتر هستند، ارائه شده‌اند.

■ فصل ۳: مطالب مربوط به تأثیر کنستانتین بر مسیحیت اولیه گسترش یافته و خاطرنشان شده است که انجیل به صورتی که این روزها وجود دارد، ابتدا در سال ۳۶۷ بعد از میلاد مقدس شمرده شد؛ و اینکه، مارتین لوتر، و همین‌طور جان کالوین، طرفدار آیین تقدیر آگوستین بودند؛ و اینکه استدلال

هستی‌شناسی آنسلم در مورد وجود خدا بسیار بانفوذ بود.

- فصل ۴: قسمت‌هایی که اندیشه‌های لوتر درباره ازدواج و مجادله او با اراسموس را درباره وجود اراده آزاد انسان توصیف می‌کنند، اضافه شده‌اند؛ به شباهت بین تحلیل مونتین در مورد ادبیات کلاسیک و تحلیل دریدا اشاره شده است؛ و اطلاعات مربوط به زندگی دکارت گسترش یافته است.
- فصل ۵: بحث درباره تحلیل زبان توسط کوندیلاک افزوده شده و به شباهت بین تحلیل او و تحلیل بعدی ویتگنشتاین اشاره شده است.
- فصل ۶: قسمتی که شباهت بین دلایل کانت برای اعتقاد به اینکه خداوند الزاماً وجود دارد و دلایل ارسطو برای اعتقاد به اینکه جنباننده ناجنبا الزاماً باید وجود داشته باشد را شرح می‌دهد، اضافه شده است.
- فصل ۷: بحث‌های عصر روشنگری، درگیر بودن لو آندریاز - سالومه در محفل خصوصی فروید، و عقیده نیچه به این که «خدا مرده است» گسترش یافته‌اند. قسمتی که تمایز نیچه بین عقاید و ایمان را شرح می‌دهد، افزوده شده است.
- فصل ۸: بحث مربوط به خدمات فری‌یر به پژوهش موضع‌یابی مغز گسترش یافته است.
- فصل ۹: اشاره شده بود که گرچه وونت اعتقاد داشت که استفاده از زمان واکنش برای ارزیابی رویدادهای ذهنی بی‌فایده است، ولی داندرز در دهه ۱۹۶۰ این کار را انجام داد و به طرز مؤثری از آن استفاده کرد.
- فصل ۱۰: اطلاعات زندگینامه‌ای درباره داروین گسترش یافته است؛ به این واقعیت اشاره شده است که توماس هاکسلی سخنگوی اصلی برای نظریه تکامل داروین شد؛ قسمت مربوط به مجادله طرفداران داروین درباره عمر زمین با مقامات کلیسا، افزوده شده است؛ و درباره اعتقاد داروین به اینکه زنان از لحاظ عقلانی پست‌تر از مردان هستند، بیشتر بحث شده است.
- فصل ۱۱: مطالب مربوط به جی. استانلی هال گسترش یافته و اطلاعات زندگینامه‌ای مربوط به کینت کلارک به روز شده است.
- فصل ۱۲: به حمایت برتراند راسل از رفتارگرایی واتسون اشاره شده و شواهدی ارائه شده است مبنی بر اینکه مک‌دوگال تا مدت کوتاهی قبل از مرگش، همچنان باور داشت که روان‌شناسی غایت‌نگر او شالوده تمام علوم اجتماعی خواهد شد.
- فصل ۱۳: شباهت بین رویکرد تولمن به بررسی رویدادهای ذهنی و رویکرد روان‌شناسی شناختی معاصر، گسترش یافته و به ادامه تأثیر رفتارگرایی بر روان‌شناسی امروزی اشاره شده است.

- فصل ۱۴: تاریخچه پژوهش درباره حرکت ظاهری قبل از پژوهش و رتھایمر، افزوده شده است.
- فصل ۱۵: قسمت‌هایی که پژوهش پیشگام کریپلین در زمینه داروشناسی روانی را شرح می‌دهند، و تأثیر گسترده مسمومیت در ایالات متحده، اضافه شده‌اند.
- فصل ۱۷: به رابطه بین مکانیزم دفاعی تسلیم نوع‌دوستانه که آنا فروید مطرح کرد و نشانگان استکهلم اشاره شده است.
- فصل ۱۸: برای سازگاری بین اعتقاد می به اینکه بیشتر رفتارهای انسان را افسانه هدایت می‌کند و قصه‌درمانی امروزی، شواهد بیشتری ارائه شده است؛ این یافته که درمان با نقش مشخص کلی مدل اولیه‌ای را برای قصه‌درمانی تأمین می‌کند، افزوده شده است؛ شواهدی درباره ادامه تأثیر عقاید مزلو ارائه شده است؛ و مطالب مربوط به روان‌شناسی مثبت‌نگر گسترش یافته‌اند تا مفهوم شکوفایی را در بر گیرد، و به شباهت بین این مفهوم و مفاهیمی که روان‌شناسان انسان‌گرای پیشین معرفی کردند، اشاره شده است.
- فصل ۱۹: درباره اینکه آیا رشته‌های زیست‌شناسی اجتماعی و روان‌شناسی تکاملی را می‌توان یکسان دانست، بحثی اضافه شده است.
- فصل ۲۰: مطالب علم شناختی اصلاح شده و گسترش یافته‌اند.
- فصل ۲۱: بخش‌های APA و تعداد اعضای آن به‌روز شده‌اند.

بی. آر. هرگنهان

پیش‌گفتار مترجم

درس تاریخچه و مکاتب روان‌شناسی برای آگاهی یافتن از منشأ نظریه‌ها و مفاهیم روان‌شناختی اهمیت زیادی دارد. برای پی بردن به افکار و اندیشه‌های روان‌شناسان بزرگی که رشته روان‌شناسی را پایه‌ریزی کرده و گسترش دادند، باید به عقب برگشت و ریشه‌های آنها را در گذشته خیلی دور جستجو کرد. اهمیت این درس به قدری زیاد است که نظام‌های دانشگاهی بسیاری از کشورهای پیشرفته، آن را در چند مقطع تحصیلی منظور کرده‌اند. متأسفانه در ایران، تعداد واحدهای این درس از ۳ واحد به ۲ واحد کاهش یافته است که این خود می‌رساند مسئولان اهمیت کمتری برای آن قایل هستند.

کافی است که پس از مطالعه این کتاب، دانش خود را با قبل مقایسه کنید تا به اهمیت این درس پی ببرید. من برای انتخاب کتابی جامع درباره تاریخ روان‌شناسی تلاش زیادی به خرج دادم. چون بسیاری از همکاران هیأت علمی به ریشه‌یابی افکار و اندیشه‌های روان‌شناسان بزرگ و مفاهیم و نظریه‌های آنها علاقه زیادی دارند، طبیعی است که باید به فلسفه و فیلسوفان بزرگی چون افلاطون، ارسطو، ابوعلی سینا و دیگران پرداخته شود و تأثیر عقاید آنها بر روان‌شناسی امروزی مورد بحث و بررسی قرار گیرد. در نتیجه، کتاب درسی جامع تاریخ روان‌شناسی نمی‌تواند مختصر و کم‌حجم باشد.

بدیهی است که به سختی می‌توان کل مطالب این کتاب را در طول یک ترم تحصیلی ۲ واحدی تدریس کرد، بنابراین، به دانشجویان عزیز توصیه می‌شود که بعد از گذراندن این درس، در فرصتی مناسب، این کتاب را به‌طور کامل مطالعه کنند و مطمئن باشند که به درک مطالب روان‌شناسی معاصر کمک شایانی خواهد کرد.

از همکاران و دانشجویان عزیز تمنا دارم که در مورد ترجمه این اثر به آدرس ysmohammaadi@yahoo.com یا ysmohammadi@gmail.com به بنده بازخورد بدهند تا کاستی‌های آن در ویراست بعدی برطرف شود. از کلیه افرادی که در تهیه و انتشار این اثر بنده را یاری دادند، نهایت تشکر را دارم.

یحیی سیدمحمدی

بهار ۱۳۸۹

فصل ۱

مقدمه

با تغییر یافتن تمرکز روان‌شناسی، تعریف آن تغییر کرده است. در دوره‌های مختلف تاریخ، روان‌شناسی به صورت بررسی روان یا ذهن، روح، هشیاری، و اخیراً به صورت بررسی، یا علم رفتار تعریف شده است. شاید پس از در نظر گرفتن فعالیت‌های روان‌شناسان امروزی، بهتر بتوانیم به تعریف قابل قبولی از روان‌شناسی نوین دست یابیم:

- برخی به دنبال همبستگی‌های رویدادهای ذهنی مانند احساس، ادراک، یا اندیشه‌پردازی هستند.
- برخی بر آگاهی یافتن از اصول حاکم بر یادگیری و حافظه تمرکز دارند.
- برخی با بررسی کردن حیوانات می‌خواهند از انسان‌ها آگاه شوند.
- برخی انگیزش ناهشیار را بررسی می‌کنند.
- برخی با به کارگیری اصول روان‌شناختی، به دنبال بهبود بخشیدن به بازدهی صنعتی - سازمانی، شیوه‌های پرورشی، یا شیوه‌های فرزندپروری هستند.
- برخی سعی دارند رفتار انسان را بر حسب نظریه تکامل توجیه کنند.
- برخی سعی دارند تفاوت‌های فردی بین افراد را در حوزه‌هایی چون شخصیت، هوش، و خلاقیت توجیه کنند.
- برخی عمدتاً به کامل کردن ابزارهای درمانی علاقه دارند تا بتوانند از آنها برای کمک کردن به افراد مبتلا به اختلال‌های روانی استفاده کنند.
- برخی بر راهبردهایی تمرکز دارند که افراد در سازگار شدن با محیط یا در حل مسئله از آنها استفاده می‌کنند.
- برخی به مطالعه نحوه‌ای که زبان رشد می‌کند، و بعد از اینکه رشد کرد چگونه با انواع فعالیت‌های

فرهنگی ارتباط دارد، می‌پردازند.

- برخی برنامه‌های کامپیوتری را به عنوان مدل‌هایی برای آگاهی یافتن از فرایندهای فکر انسان بررسی می‌کنند.
- برخی دیگر به بررسی نحوه‌ای که انسان‌ها در طول عمر خود، در نتیجهٔ رشد و تجربه تغییر می‌کنند، می‌پردازند.

اینها فقط موارد معدودی از فعالیت‌هایی هستند که روان‌شناسان امروزی انجام می‌دهند. بدیهی است که هیچ تعریف واحدی از روان‌شناسی نمی‌تواند فعالیت‌های گسترده بیش از ۱۴۸۰۰۰ عضو انجمن روان‌شناسی آمریکا را به حساب آورد، و این تازه بدون منظور کردن روان‌شناسان زیاد دیگر در سرتاسر دنیاست. شاید بهتر باشد که بگوییم روان‌شناسی توسط فعالیت‌های حرفه‌ای روان‌شناسان تعریف می‌شود. این فعالیت‌ها با تنوع زیاد روش‌ها، موضوعات مورد علاقه، و فرض‌های مربوط به ماهیت انسان مشخص می‌شوند. هدف اصلی این کتاب، بررسی کردن منشأ روان‌شناسی نوین و نشان دادن این موضوع است که اغلب مسایل روان‌شناسان امروزی، جلوه‌هایی از موضوعاتی هستند که صدها یا در برخی موارد هزاران سال، بخشی از روان‌شناسی بوده‌اند.

✱ مشکلاتی که در نوشتن تاریخ روان‌شناسی وجود دارند ✱

تاریخ‌نگاری بررسی روش مناسب نوشتن تاریخ است. این موضوع پیچیده‌ای است و برای بسیاری از سؤال‌هایی که مطرح می‌کند، پاسخ‌های نهایی وجود ندارد. در این قسمت، پاسخ‌های خود را به چند سؤال اساسی که باید در نوشتن تاریخ به آنها پاسخ داده شود، ارائه می‌دهیم.

از کجا باید شروع کرد؟

روان‌شناسی به معنای واقعی کلمه یعنی بررسی روان یا ذهن، و این بررسی به اندازهٔ گونه انسان قدمت دارد. برای مثال، پیشینیان سعی داشتند رویاها، بیماری روانی، هیجان‌ها، و خیالپردازی‌ها را توجیه کنند. آیا این روان‌شناسی بود؟ یا اینکه روان‌شناسی زمانی آغاز شد که توجیهات تجربهٔ شناختی انسان، مانند آنهایی که یونانیان باستان مطرح کردند، منظم‌تر شدند؟ برای مثال، افلاطون و ارسطو نظریه‌هایی را به وجود آوردند که سعی داشتند فرایندهایی مانند حافظه، ادراک، و یادگیری را توضیح دهند. آیا این نقطهٔ آغاز روان‌شناسی است؟ یا اینکه روان‌شناسی زمانی که در قرن نوزدهم علم مجزایی شد، به وجود آمد؟ این روزها معمولاً تاریخ روان‌شناسی را از نقطه‌ای آغاز می‌کنند که علم مجزایی شد. این رویکرد به دو دلیل رضایت‌بخش نیست: (۱) این میراث فلسفی عظیمی که روان‌شناسی را در نهایت به صورت علم درآورد، نادیده می‌گیرد؛ و (۲) این رویکرد، جنبه‌های مهمی از روان‌شناسی را که خارج از قلمرو علم قرار